

ABONAMENTUL:
Pe un an — — 100 Lei
Pentru instalațiuni:
Pe un an — — 400 Lei

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Manuscrisele nu se
înapoiază.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
str. V. Goldiș (f. Romanului)
Nr. 6.

Apare săptămânal.

Redactor resp.

Sibiu

T. 425

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD.

După 3 ani

Imprejurări străine de voința noastră au făcut ca „Românul”, ziarul de al cărui nume se leagă atâtea isprăvi eroice, care a sămănat odinioară sămânța intransigenței românești în sufletele împetrite sub milenara apăsare a satrapilor de eri, care a păstrat aceeași demnă ținută și în vremea sa apariție când a fost chemat la viață de către un grup de tineri dornici să contribuie la ridicarea neamului lor, să nu apară vreme de aproape 3 ani de zile. Nu avem pretenția să credem că „Românul” a lăsat, în acest răstimp, un gol în urma sa. Dar, dacă ne reamintim că a fost un timp când singura publicație românească din capitala unuia dintre cele mai românești județe a fost „Românul”, atunci avem dreptul să presupunem că lipsa lui a fost cel puțin regretată.

Românii, dornici să vadă slovă românească cernită în tiparnițele arădane, au avut mângâerea sufletească să asiste, în cursul celor 3 ani de silnit repaos al „Românului”, la apariția mai multor publicațiuni românești. Aceste publicațiuni răspândesc cu demnitate și succes scrisul românesc.

Dacă azi vechiul ziar „Românul” se prezintă iarăși în ring, ca, alături de tinerii confrăți, să continue românească luptă, noi credem că el va fi aplaudat. Haina pe care o îmbracă nu trebuie să fie pentru nimenea motiv de-ai întoarce spatele, căci, mai presus de ideologia politică, pe care o mărturisește pe față, există un alt ideal pe care își propune să-l servească cu aceeași dragoste și aceeași temeritate ca și-n trecut.

Dincolo de problemele ce se impun prin zilnicele preocupări ale vieții noastre de stat este problema specifică Aradului, care se impune cu același imperativ, căci este în imediată legătură cu ființa noastră de stat integral

Specificul acestui oraș de frontieră trebuie să fie românesc, viața ce pulsează în el trebuie să fie românească, aspectul lui nu mai puțin. Iată pentru ce „Românul” întinde cu simpatie și frățească dragoste mâna tinerilor confrăți, cari alături de el, vor ști să imprime vieții sociale, culturale și politice a Aradului acel specific care trebuie să impună străinului ce-i calcă sămânța și să-i aducă aminte că a intrat, venind din occident, în cel mai occidental oraș al României.

Haina „Românului” este națională și țărănească. Aceasta îl va face să-și aducă mereu aminte că glia acestei țări este frământată de țaranul român. Țărănimea noastră constituie marele rezervor al energiei naționale, ea este pepiniera ce dă vârstarele destoinice pentru posturile de comandament, prin ea trăește și respiră neamul

întreg, ea este nădejdea de mâine. Fericirea ei este fericirea patriei, lacrimile ei spală obrazul națiunii întregi. Nimic nu-i bun în această țară dacă țărănimea suferă, România nu este țară bogată câtă vreme țaranul român e prăpădit și duce lipsă. Nici o operă, întreprinsă în România, nu este constructivă dacă cel mai important element al ființei noastre naționale, țaranul, nu culege fructe de pe urma ei.

Cine nu lucrează în interesul și pentru propășirea țărânimii este dușman al ființei noastre ca națiune.

Frați Țărani!

„Românul” — foia voastră veche și iubită — vine iarăși să bată la ușile voastre, cu vești bune. De trei ani încetase, crezând că erau de ajuns foile cele mari, dar astăzi, când o credință nouă s'a arătat, adusă la noi de iubitul nostru președinte d. Ion Mihalache, am crezut de bine, că „Românul” trebuie să ducă cuvântul adevărului mai departe, în toate colțurile județului nostru și chiar în întreg Ardealul.

Duhul național e cel de demult, dar încălzit de o mare credință pentru dreptate, față de țărănimea noastră.

D. Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc, a înălțat lângă vechiul nostru steag național, un nou stindard: al „Statului țărănesc”, spre binele și fericirea țărânimii românești și spre înălțarea și întărirea Țării.

Trebuie să ne nizuim din răspuțeri să ținem sus acest steag nou, să ne strângem sub el cu însuflețire și hotărâre mare, să ne ajutăm unii pe alții, să facem să izbândească dreptatea țărânimii românești.

. Ion Mihalache, iubitul nostru președinte, chiamă sub acest steag pe toți cei cinstiți și pe cei iubitori de neam și de dreptate — chiar dacă ei se găsesc astăzi în alte partide —, ca astfel cu puteri sporite să pornim la împlinirea credinței celei noi: cu un ceas mai de vreme, la înălțarea „Statului țărănesc”.

Ce voește „Statul țărănesc”?

1. Luminarea poporului, prin școli și învățătura practică, ca să nu mai fie om la sate fără știință de carte (cum foarte mulți sunt astăzi în țara românească) și astfel țărănimea să-și poată da seamă de puterea ei în Stat, să nu mai fie înșelată și rătăcită prin tot felul de făgădueli politice.

2. Ridicarea țaranului din sărăcie prin ajutorarea lui în munca câmpului și în creșterea vitelor, așa încât pe lângă hrana bună trebuitoare lui și familiei sale, să-i rămână rod destul spre vânzare cu preț bun.

3. Din bunăstarea și mulțumirea țărânimii, să izvorească pentru toți ceilalți cetățeni dela

Dacă vrem elemente românești în conducerea statului, în comerțul și industria din țară atunci, lăsând la o parte paliativele, va trebui să lucrăm la întărirea țărânimii, căci ea este însăși națiunea. Ce contează cele 5-10% de meseriași, comercianți și intelectuali față de cele 80% ale țărânimii?

Haina ce îmbracă „Românul” este națională și țărănească, dar e înzălțată pentru lupta ce o va duce în interesul țărânimii, care trebuie să se întărească, să progreseze și să trăiască căci prin ea trăește națiunea.

Scopul e sfânt. De aceea lupta dreaptă și cinstită, respectând pe cei drekți și cinstiți, va trebui să fie încoronată de succes.

orașe, bunăstarea și mulțumirea lor. Dar toată lumea să muncească: cărturarul la locul lui, negustorul și industriașul asemenea și mulțimea lucrătorilor din fabrici și ateliere să primească plată corespuzătoare.

Cu alte cuvinte în primul rând Statul țărănesc român se întemeiază pe bunăstarea și fericirea țărânimii. Către țaran se îndreaptă mai întâiu de toate grija și apărarea ce poate să dea Statul țărănesc.

Și la toate aceste Statul țărănesc vrea să ajungă: prin învățătura înțeleaptă dată poporului; prin cooperatism adecă să înlăture intermediarii (samsarii de afaceri), cari speculează atât munca și ostenelele țaranului producător, cât și pe orășan: să vinzi și să cumperi prin societățile cooperatice, ca venitul rămas, să se împartă acelora cari, au muncit; să nu se mai vândă cu preț de nimic rodul muncii țaranului și câte alte lucruri bune și folositoare, care nădăjdum, că le vom auzi cât de curând, chiar din gura mult iubitului nostru președinte d. Ion Mihalache.

Dar ca să se poată face toate acestea e nevoie, ca țărănimea să fie una, strâns legată de credința noastră, sub steagul nou, ce s'a înălțat spre binele și fericirea ei.

D.-voastră, partizanii nostri dela sate, sunteți rădăcinile, care adună puterea, atât de mare a Partidului național-țărănesc și-l face plin de vlagă, așa precum sucii rădăcinilor ascunse în pământ, hrănește coroana falnică a pomului plin de rod.

Fiecare Român de bine și fiecare țaran cinstit și harnic trebuie să știe, că mântuirea Țării din sărăcie și întunecare poate veni numai, dacă noi toți vom sta și vom munci în rândurile Partidului național-țărănesc, pentru împlinirea „Statului țărănesc”.

Nu numai la noi, dar în multe țări se așteaptă, să se vadă ce va da statul țărănesc român. Dela vrednicia și unirea noastră atârână deci fericirea țărânimii și a scumpei noastre Patrii!

Cu Dumnezeu înainte!

MIHAI COSMA
vicepreședintele
org. din jud. Arad.

Țărănism și cooperatism

Conferința de inaugurare a Cercului de Studii a org. arădane a Partid. Naț.-Țăr., rostită de d. Ion Mihalache, președintele partidului, în ziua de 17 Ianuarie a. c.

Țărănismul și cooperatismul sunt legate ca doi frați-geeneni. Cooperatismul nu poate da roade decât într'un mediu țărănist.

Țărănismul are în față *liberalismul*, iar cooperatismul are în față *capitalismul*. Capitalismul în viața economică liberală este egal cu viața politică de aceeași nuanță.

Până acum 150 de ani în era regimului feudal agricultură și pământul se găseau în mâna groșilor, împreună cu lucrătorul pământului. Groșii erau stăpânii pământului, a iobagilor, ei erau stăpânii membrilor familiei iobage, dispuneau de avutul iobagului și de viața lui. Groșii erau ca niște mici regi și chiar se războiau între ei, iobagul n'avea nici un drept.

Această formă de producție și repartizare a bunurilor, când unul dispunea și mii de înși lucra pentru el, a dispărut când două mari evenimente au zguduit temelii societății omenești. Prima a fost marea revoluție franceză dela 1789, când, poporul răscolându-se, s'a pus fundamentul principiilor: *libertate, egalitate și fraternitate*.

Statul feudal a devenit stat de libertate. Egalitatea cucerită în revoluția franceză n'a însemnat însă protejirea celor slabi față de cei puternici. Oamenii au fost lăsați să lupte mai departe dându-se teren celui mai tare.

Fraternitatea a fost înlocuită mai târziu cu controlul, cei de jos controlând pe cei de sus.

Prima schimbare s'a produs deci pe această cale politică.

O altă schimbare a produs-o *mașina* care a luat locul omului. Aceasta s'a produs mai cu seamă în Germania, Anglia și Franța. Mașina a produs o dezvoltare rapidă. Fabricile au produs mult și marfa îngrămădită a dat naștere și pe acele vremuri la crize. Statului fabrica a recurs și a primit sprijinul statului spre a găsi piețe pentru vânzări în cantități mari. S'a dezvoltat atunci economia liberală producându-se mult iar prețul urmând să se fixeze prin libera concurență, fără bariere vamale, cu piețe și circulație liberă; Libertate pentru oameni cari puteau trece dintr'o țară în alta, spre a slujii capitalului și libertate pentru capital, care căuta noi și noi plasamente.

În acest regim cei vrednici lucrau cât puteau și toți lucrau pentru profit. Aceasta era caracteristica sistemului *liberalismului economic*.

Este adevărat că acest sistem a însemnat progres sub raport economic. Sub raport politic capitalismul a însemnat un mare progres față de feudalism.

Dar și acest sistem a avut defectele sale. Cel vrednic câștigând mult devenea *lacom*, acumula capital, angaja muncitori, căuta piețe și câștiga mult. Dar *muncitorii* cari îi ajutau să câștige vroiau să aibă parte la câștig, la profit. Astfel pe chestia salariilor s'au produs frecări, născându-se o puternică reacțiune împotriva sistemului însăși.

Muncitorimea se organizează în partide politice socialiste, iar fabricanții, spre a contra balansa reacțiunea, s'au organizat în partide liberale. Aceste partide liberale se sprijineau dela o țară la alta, iar partidele muncitorești își aveau și ele internaționala lor.

Așa începe lupta între întreprinzători și salariați, fiecare voind să pună mâna pe putere în state.

În același timp în viața economică, care se desfășura în libertate, se lucra întens pentru profit și statul nu se amesteca de loc, totul mergea după principiul „*laissez faire, laissez passer*”, adică: lasă să se facă, lasă să treacă totul în voie.

În urma reacțiunii muncitorimii, în viața economică mijea o nouă revoluție, în-ou război dus cu vama. Vămile se în-nchid, statul intervine și terzice să se introducă pe teritoriul său mai înmultă marfă decât admite el, statul. S'au născut contingentele fixe.

In aceste împrejurări și eu, statul român sunt

nevoit să schimb politica, să organizez comerțul și producția.

De aci încolo marfa nu mai circulă liber, statele protejează pe producătorii lor, primesc marfă în cantități limitate și anume calitate. Aceasta o face statul amestecându-se în gospodăria supușilor săi și făcând chiar el gospodărie, cum este Rusia de pildă. În Rusia statul este comerciant, industriaș, agricultor, hotelier etc. Aceasta este comunism.

Dar și Italia face progres asociind categoriile de muncitori în corporații. Acolo sunt 22 de corporații. Programul economic se face împreună: *statul și producătorii*.

Este o formă nouă de viață comunismul și corporatismul. Și totuși la noi nu s'a făcut nimic, decât cârpele de mântuială. *Am rămas în urma tuturor*.

Se impune să avem și noi o organizare. În Italia există sistemul *național-corporatist*, în Germania *național-socialist*.

Nouă ne trebuie național-țărănism!

Azi forma politicii economice nu este a individualismului liberal, ci a protecționismului. Nicăieri nu mai există liberalism economic.

In poziția statului de azi să vedem cei cu cooperafia?

Cooperafia a apărut în statele individualiste în 1844, în Anglia la Rochdale. 14 muncitori de țesut, spre a elimina pe comerciant, care scumpea mărfurile ce consumau, au făcut o prăvălie mică și s'au obligat să cumpere numai dela această prăvălie a lor, cu prețul de pe piață, urmând ca profitul să-l împartă, la sfârșit, după cantumul de marfă cumpărat în cursul anului. Câștigul a constituit astfel o primă de consumație.

Aci se vede diferența dintre capitalism și cooperatism. În regimul cooperatist câștigul e la muncitor, în cel capitalist câștigul rămâne la patron.

Cei 14 au ajuns la 100, și-au făcut mai târziu atelier de cizmărie apoi tăbăcărie, mai târziu crescătorie de vite etc. Azi au jurnelele lor, tipografiile proprii, păduri, vapoare, ceainării în insula Ceylon. Acum sunt mutați în orașul Manchester și au avere de miliarde de lei.

Aceasta este răsturnarea capitalismului. Lucru a fost observat de cu vreme de către capitaliști și s'a angajat o luptă între capitalism și cooperatism. Dar cooperatorii au fost dibaci și cooperafia a continuat să prindă rădăcini tot mai adânci și să înflorească, trecând din Anglia în aproape toate statele din Europa.

In țările industriale, în cari viața e în bani, cooperafia s'a concentrat la consum.

Altfel se petrec lucrurile în țările agricole. Cooperafia de consum s'a încercat și la noi, dar n'a reușit, nu era vad de consum.

Scopul cooperafiei de consum este să ferească pe consumator de exploatarea negustorului.

De noi, agricultorii ne exploatează la fel, dar numai când rodul muncii noastre a intrat în magazin și când perceptorul vine să încaseze impozitul. Ne mai exploatează prin aceea că capitalul pune mâna pe stat și apoi maximizează prețul la produsele agricole: lapte, ouă etc. sau ne exploatează prin împrumaturile de bancă.

Cooperafia noastră trebuie deci să se concentreze aci unde se dă bătălia.

Agricultura nu poate prospera cu bani dela bancă, căci agricultorul nu poate plăti decât la sfârșit de an. *O bancă comercială este ruină pentru agricultură.*

Cooperafia de credit trebuie să întovărășească pe săteni când vor să ia bani și când au bani.

Ne trebuie prin urmare, cooperative de împrumut, cu magazine și varante (scrisoni de depozitare a cerealelor) care trebuie să fie polița în România.

Cooperafia trebuie să se exercite pe terenul vânzării, deci *cooperative de valorizare*, aprovizionare cu mașini, producție, industrializarea producției.

In consecință ne trebuie cooperative care adună pe mai mulți săteni la un loc ca să lucreze pământurile cu mașini proprii produse prin cooperative, ne trebuie cooperative care concentrează averile mărunte la un loc ca să se poată produce mai mult și rațional, cooperative cari să prelucereze, în mâna agricultorului, produsele lui proprii, cum ar fi moriturile cooperative, cooperative pentru prelucrarea laptelui, extracțiunea de unt și fabricarea brânzei, zeturilor etc.

Partidul Național-Țărănesc este pentru proprietatea individuală, dar fiindcă *proprietatea individuală mărunțită este bătută de bancă, de industrie și comerț*, ea trebuie cooperatizată. **Cooperafia trebuie să scape agricultura de exploatarea capitalistă.**

În țările industriale cooperafia de consum e la larg, în țara agricolă cooperafia de producție e la larg.

Concluzii politice.

Statul liberal s'a dezvoltat mână în mână cu sistemul economic individualist; a avut succes și în România. Azi se petrece un fenomen total nou: *statul liberal încețază*. În Germania, Italia, Rusia, Anglia, Franța statul se amestecă în economia țării. Se sfârșește cu liberalismul. Numai în România băjbăim, dar trebuie să isprăvim și aici prin introducerea noului sistem economic.

Statul liberal s'a sfârșit, statul național-țărănesc, care înseamnă zidirea statului pe interesele agricultorilor, căci șira spinării este agricultura, trebuie să-și înceapă domnia.

Țăranul nostru nu este pasiv, el produce ne-dejdea de apărare a țării. Ne trebuie țăran deștept, activ și, în viața politică, cu sentimentul demnității lui. Țăranul nostru are bun simț, căci știe să-și măsoare calitățile și puterile ce-pei vrednici; dându-le loc în conducere celor destoinici și cinștiți. El pune în colaborare celelalte clase cari nu converg spre comunism.

Sistemul de exploatare tâlhărească trebuie să înceteze, trebuie să-i tragem clopotul cât mai curând.

Forma politică este strict legată de forma economică. Individualismul nu s'a sfârșit, însușirile personale, inițiativa, valoarea individuală sunt de importanță capitală. Dacă nu dăm acestora întâietate ajungem la burocratism.

Rezervăm statului amestecul dar numai undă individul nu poate ține pas cu celelalte state.

Ne trebuie industrie agricolă.

Domn rămâne individualismul.

Corectivele muncii individualiste este cooperatismul, păstrând proprietatea individuală.

Fără cooperatism individualismul ne condamnă la inferioritate.

Individualismul a fost strâns legat de liberalism.

La noi este național-țărănismul de care esm strâns legat cooperatismul.

D. Aurel Cirici a avut durerea să piardă mama sa. Luăm parte și noi la doliul familiei și transmitem sincere condoleanțe.

Prieteni noștri politici...

...sunt rugați să semnaleze orice fapt, buruș și rele, petrecute în județul nostru, pentru a face cunoscute, prin „Românul”, tuturor cetitorilor laudându-le pe cele bine și înțierându-le, după cu-se cuvine, pe cele rele.

Vom primi cu mulțumiri și satisfacție contribuțiile amicilor noștri politici și-i vom trece printre colaboratorii „Românului” dacă, simțindu-se capabili, vor trata, în articole scurte și bine scrise, diferite probleme locale sau de interes general pe cari ni le-ar trimite până cel mai târziu Marș seara din fiecare săptămână.

Fiind „Românul” ziar de partid, el va servi interesele partidului, făcând cunoscut programul și și privind problemele la ordinea zilei prin prisma ideologiei național-țărăniste.

Anticipăm acestea pentru cunoștința viitorilor noștri colaboratori ocazionali, cari trebuie să al-de pe acum că nu înțelegem să facem din acest ziar o tribună de hârțuclii personale și cancanuri, ci o tribună publică de principii și ideologie țărănească.

„MOMENTUL MIHALACHE”

În întrunirile partidului „Național-Tărănesc”, ținute în diferite centre ale țării, cu scopul de a supune în adevărata lumină ideile călăuzitoare cuprinse în noul program Național-Tărănesc, se aude, din gura conducătorilor cu mare trecere în partid, afirmându-se cu tărie: „A sosit momentul Mihalache”.

Aceasta înseamnă, că o viitoare formațiune de guvernare Național-Tărănistă, cere în mod hotărât, să aibă de conducător principal pe șeful partidului care a arătat și arată, că știe conduce destinele partidului cu mult tact și cu o neîntrecută pricepere.

Ion Mihalache, președintele partidului „Național-Tărănesc”, eșit din sânul țărănimii, este sortit să fie conducătorul ei firese, pentru că sufletul lui și întreaga lui ființă se identifică cu dorințele clasei țărănești. Pentru el ridicarea acestei clase, din punct de vedere cultural, politic și economic, este idealul către care țintește, este crezul de care este călăuzit în fiecare clipă. În urmărirea acestui ideal nu se mai preocupă de sine și de ai săi, neglijându-și familia și prietenii, pentru ca tot timpul să și-l poată întrebuinta pentru rezolvarea problemelor cu care ar putea îmbunătăți soarta țărănimii.

Fiu de țărani săraci, dotat de Dzeu cu calități sufletești și intelectuale superioare, înzestrat cu o voință care știe ce vrea, nu chibzuește mult, când este vorba de învins un obstacol. Caracterul său nobil și purtarea sa distinsă față de adversarii săi politici, l'a situat printre cei dintâi conducători de mase populare.

Situația sa și-a câștigat-o numai datorită meritelor sale recunoscute, muncii sale neobosite și cinstei sale desăvârșite. Și-a început cariera ca învățător de sat, unde a dezvoltat o muncă titanică, răspândind lumina și binefacerile științei în mijlocul clasei țărănești pe care mulțimea cu cerul lui restrâns de activitate, o iubia din suflet. Steaua lui călăuzitoare nu se lăsa mâna cu forța ei nevăzută către orizonturi din ce în ce mai mari de unde marea lui personalitate putea să dea la iveală lucruri nebănuite. Soarta pe deoparte și înclinările sale spirituale

pe de altă, cereau în mod imperios să se întegreze cu totul în domeniul politic, fiindcă numai de aci putea servi clasa al cărei exponent era.

Cunoscător adânc al stărilor trecute și prezente din țara sa, scrutează și prevede cu mintea sa ageră, cum are să fie viitorul României mărite, dacă postulatul său de regenerare va fi pus în aplicare. Acest postulat se poate rezuma în cuvintele: Înălțarea satelor prin cultură și ridicarea lor materială printr'o economic rațională, după toate cerințele științei moderne. Satul înainte de toate, fiindcă el este prima celulă cu care se începe construcția organismului de stat. Dacă celula nu-i sănătoasă și viguroasă, organele din care e făurit statul vor fi bolnave și fără viață. Sat cult, sat igienic, sat în bună stare materială, iată principiul de la care voaște să plece președintele partidului „Național-Tărănesc” — Ion Mihalache — pentru a clădi „Statul Tărănesc” pe care trebuie să se sprijine România tuturoasă românilor. Ideea călăuzitoare a „Statului Tărănesc” se găsește înscrisă cu litere de aur în paginile programului partidului „Național-Tărănesc”. Programul fiind adoptat cu unanimitate de voturi de comitetul central al partidului, este obligator pentru toți membrii înscrși în cadrele acestui partid. Cine nu se poate în păca cu gândul că statul nostru trebuie să aibă un caracter țărănesc, aceluia îi rămâne drumul deschis să se fericească, orientându-se spre grupări politice de aventură.

După mizeria în care se sbate azi țara, toată lumea așteaptă, cu nerăbdare, să se producă cât mai repede „Momentul-Mihalache”, de la care se nadăjduiește salvare acestui neam. Nu-i om de bună credință și de complectă curățenie sufletească, care să nu adere la principiile lui Ion Mihalache și care să nu-l urmeze fără ezitare.

Este lucru neîndoelnic, că acel care urmează și practică ideea lui Ion Mihalache, acela vrea binele și fericirea țării sale. Numai lucrând fără preget — cot la cot cu șeful nostru și ascultând orbește de sfaturile lui, numai așa — putem fi siguri că rezultatul obținut va fi spre binele nostru.

prof. C. Teodorescu

CRONICA

INTERNE

În politica internă cel mai de seamă fapt, ce s'a consumat în ultimele zile, a fost dezbaterile Legii Cooperăției în camera deputaților. Este cunoscut că guvernul a venit cu o nouă lege prin care intenționa să răpească acestei instituțiuni autonomia, supunându-o unui control din partea autorității administrative a statului. Partidul Național-Tărănesc, găsim că în modul acesta se intenționează aservirea instituției și amestecului politice în cooperăție, a protestat și a deschis o vehementă luptă pentru apărarea independenței ei.

Însăși d. Ion Mihalache, președintele partidului nostru, a luat parte activă în această luptă rostind o cuvântare de la tribuna camerei în care ia apărarea instituției cooperatiste, pe care, dsa, o așează la baza „statului țărănesc” pentru înfăptuirea căruia luptă.

EXTERNE

Dincolo de granițele țării noastre, în sudul Peninsulei Balcanice în Grecia, a izbucnit nu de mult o crâncenă revoluție. O parte din populație și din armata de pe uscat și cea de pe apă, punându-se la ordinele lui Venizelos, fost primministru al țării, a declarat nesupunere guvernului și a pornit luptă împotriva lui.

În mâna revoluționarilor se află câteva vapoare de război cu ajutorul cărora au pus stăpânire pe insula Creta și alte insule aparținătoare Greciei.

Știrile sosite în urmă anunță că trupele guvernului reușesc peste tot să respingă trupele rebele, înfrângerea răsculaților se dă ca sigură.

La încheierea ziarului vești noi anunță din Grecia că vasele de război răsculate s'au predat armatei guvernamentale. D. Venizelos, șeful rebelilor a fugit, cu un vapor, din insula Creta. Cu această revoluție se consideră de lichidată, iar guvernul legal grec a devenit iarăși stăpân pe situație.

Care e izvorul răului, ce ne copleșește ?

Țară bincuvântată de D-zeu, având în interiorul, cât și la suprafață toate bunătățile lumii și să ajungă în starea, în care se află, mulți dintre noi nu-și pot da sama de cauza acestui rău, și nu odată auzim punându-se întrebarea: „Ce poate fi cauza, că nu putem porni înspre maibine”? E dureros numai, că se mărginesc numai la atât. Indată însă, când omul cercețează de aproape pricina răului, în mintea sa se plămândește gândul, a căuta adevăratul izvor al răului, precum și mijloacele cele mai potrivite, pentru a ne scăpa de el. Iar frământarea aceasta ar aprinde lumina minții, pentru a ne îndruma pe calea adevărului.

Da, avem mari și multe bogății. Dar ce rost au, cât timp nu ni stă în putință, să le scoatem la suprafață? Țara înglodată în datorii; iar bani nu avem, cu cari și prin cari să ajungem la bogățiile, pe cari am dori, să le avem, căci pe vremuri, când venitele țării erau mari, nu s'a legat sacul la gură. Bani se împrăștia cu nemiluita.

Partidul liberal, condus de boeri, a staț în fruntea țării zeci de ani și aceasta stăpânire li s'a înrădăcinat în sufletul lor gândul, că alte ființe omeniești nu pot fi lăsate de D-zeu, să cârmuiască vreodată țara românească. Votul universal însă a fost pentru ei o lovitură de moarte și a băgat spaimă și groază în sufletul lor, de și-au pierdut mințile. De aici corupția, bătașii și furtul de urne. Acestea sunt mijloacele, cu cari s'au susținut și le susțin și azi la putere.

După încheierea păcii, statele, cari au luat parte în război, n'au avut bucatele de lipsă pentru traiul lor. Deci au fost silite, să le procure dela noi. De aci și ridicarea prețurilor ea bucatele noastre, ce le trimiteam în străinătate. Și intrucât statul încasa ca vamă 50.000 lei pentru un vagon de grâu, 10.000 pentru un bou și așa mai departe, venitele țării s'au ridicat anual la 38 miliarde. Și ca să putem înțelege belșugul de bani de pe acele vremuri, vom spune, că venitele de azi sunt sub 18 miliarde. Și atunci — vrând-nevrând — ni se pune întrebarea: ce s'a făcut atunci cu atât fir de ban? Se vor fi folosit și pe lucruri bune, dar în mare parte s'a împrăștiat în dreaptă și în stânga „la ai noștri” cu toată ușurința. Pentru că acest partid, ca să steie vecinic la putere, n'a cruțat banul și mai ales, că nu era din punga lor.

Înțelepciunea, cuprinsă în proverbul: „Ieagă sacul până e plin,” e mare. Decât ca, dacă liberalii se luau după aceasta mare înțelepciune, se treziau sub masă, căci hămesții și măciucașii trăgiau procovița de sub ei!

Prețul bucatelor a scăzut și apoi zicala: „de unde ei și numai puni, odată se gată”. Venitele statului s'au micșorat și în aceeași măsură a scăzut și puterea liberalilor. Iar aceasta slabiciune a tras după sine și moartea lor, lăsând după ei și o datorie de 18 miliarde în sarcina statului. Astfel, după atâta belșug în ban, țara a ajuns într'o stare de plâns. Venitele țării au scăzut an de an. Am ajuns acolo, că venitele nu acoperiau cheltuielile. Și apoi în aceste vremuri grele partidul nostru a fost chemat la cârmă țării, care apoi, pe lângă o muncă supraomenească, a pus ordine în țară și buna cumpănă între venitele și cheltuielile țării.

Acum liberalii sunt la putere. Aceasta după un post aproape de 5 ani. Rămâne, că în numărul viitor să examinăm faptele acestora, ajunși din nou la putere.

I. Groșorean.

Rețineră Nr. 1 al ziarului

„ROMÂNUL”

atrage după sine trecerea adresatului în rândul abonaților și obligă achitarea sume de

100 Lei anual.

se petrecă fără știrea și intențiunea lui, pentru că nimic să nu-l surprindă.

„Cercurile de studiu sunt laboratoarele partidelor politice moderne, în cari problemele sunt analizate și sintetizate fără întrerupere.”

Înăugurarea cercului de studii

În ziua de 17 Ianuarie, d. Ion Mihalache, președintele Partidului Național-Tărănesc și al organizației din Arad, a înăugurat, în sala de ședințe a sfatului Negustoresc, în fața unui auditor foarte numeros Cercul de Studii al organizației rostind o cuvântare de ocazie din care desprindem următoarele:

„Cercul de studii este un institut permanent de cercetări.”

„Partidele politice s'au născut ca o reacțiune, o împotrivire clasei stăpânitoare. Programele partidelor le fac șefii lor, iar elementele de valoare caută să le potrivească realității economice și politice, fără a se distra dela luptă permanentă, penitruca atunci când partidul ajunge la guvern șelii și organizațiile să se poată înțelege asupra problemelor economice, culturale, sociale etc în câteva minute.”

„Lupta politică, în multe privințe, se asemănă cu lupta de război. În vremurile trecute războiul era o artă, astăzi este o știință, soldatul de azi este și trebuie să fie un adevărat inginer ca să știe mână armele moderne atât de diferite. Tot astfel, omului politic de azi îi trebuie multe cunoștințe, el trebuie să fie un mecanic în politică, pentru a cunoaște complexitatea mașinei politice și economice. I se cere un contact permanent cu realitățile cari constituiesc obiectivele politice în stat.”

„Acest contact permanent se păstrează printr'o continuă studiere a problemelor economice, culturale și sociale, printr'o apropiată observație, la care se supun, spre a nu îngădui să evolueze necontrolate, căci omul politic, care ca mâine, la guvern fiind, va fi factori determinanți în evoluările acestor probleme, trebuie să aibă mâna, în permanență, pe pulsul realităților în stat ca nimic să nu

Spre un stat țărănesc

Dr. Gheorghe Mladin

Prin Constituția dela 1923 s'a introdus în România liberalismul dela 1830. Prin aceeași Constituție am importat o mulțime de instituții și tradiții străine de caracterul poporului românesc.

Roadele Constituției le vedem, căci astăzi trăim într'un haos economic, social, politic.

Nu s'a luat în considerare acel Anteproiect de constituție care a reglementat cât se poate de salutar instituția autonomiei locale care trebuie introdusă și la noi.

Ca o reacție contra liberalismului cu legile sale divine, naturale, imuabile, care concepe statul ca aparator al ordinii de drept apare în Economia politică Școala istorică care admite o relativitate a tuturor instituțiilor economice sociale și politice. Căci liberalismul a fost binevenit în secolul al XIX-lea, grație lui s'a ajuns la expansiunea economică de azi, grație lui s'a ajuns la progresul tehnic de azi.

Liberalismul presupune indivizi inventivi producători. Pentru maximum de producție liberalismul presupune capital și maximum de libertate politică. Capitalul material îl obține prin înființarea de instituții de credit, capitalul intelectual prin înființarea de școli secundare, politehnice. Veacul al XIX-lea a recunoscut 2 surse de energie ale materiei: aburul și electricitatea. Veacurile viitoare vor cunoaște alte energii, ajungându-se la o producție infinită culminând într'un adevărat paradis. Prorocirea nu s'a împlinit, iar astăzi ne aflăm în plină anarhie economică, socială și politică căci individul se află deasupra statului pe care-l consideră un pedestal politic, satisfăcându-și toate poftele lui individuale.

Ca o reacție contra Statului liberal apare Fascismul în Italia, Național-Socialismul în Germania și Ideologia Statului Țărănesc în România.

Ideologia statului țărănesc își are originea dela Poporanismul rus, doctrină importată și la noi și care a apărut ca o reacție contra acelora care nu munceau pământul. Această ideologie urmărește încadrarea activității țaranului izolat în activitatea colectivă a statului. Punctul de plecare a acestei ideologii este că de bunăstarea și progresul satului depinde bunăstarea și progresul țaranului.

În orice sat trebuie să existe școli țărănești cooperative de producție, de consum, de credit, sindicate, biserică cu moral ridicat, etc. Se pune întrebarea, această ideologie este o ideologie a luptei de clasă? — nu... — căci această ideologie propagă întrecerea între clase. Fiecare clasă simțindu-și activitatea supravegheată de către stat va căuta să dea maximum de muncă utilă în interesul statului, iar clasele parazitare sub lovitură legilor sociale și morale vor trebui să dispară. O astfel de ideologie care nu propagă ura între clase ci întrecerea între clase, o astfel de ideologie care bazează proprietatea pe muncă, este cu mult mai superioară decât Liberalismul care bazează proprietatea pe ideea perimată a utilității sociale, căci ce utilitate socială îndeplinește capitalul mobilier care stă leneș în bănci încasând dobânzi uzurare?

Evident clasa țărănească trebuie să primeze în stat, întotdeauna orașele au avut un privilegiu de ordin fiscal căci impozitele plătite de sate se scurg la orașe, iar satul se sbate în mizerie și analfabetism. Nu-mi scapă din vedere exploatarea țaranului în mod indirect de către capitalism prin camătă și comerț de cereale care a dus la ruina lui materială. Deasemenea avem o mulțime de industrii cari produc sub nivelul consumației pentru menținerea ridicată a prețurilor; Aceste industrii s'au unit în carteluri. Astăzi avem în România cartelul fierului, sticlei, cimentului, zahărului, hârtiei. La toate aceste carteluri prețul este exprimat prin formula generală: prețul din străinătate plus tariful vamal. Fierul în Anglia costă 6 lei kgr. în România costă 11 lei kgr. Fiecare consumator care cumpără fier va trebui să verse un impozit de 5 lei cartelului care reprezintă tariful vamal de protecție al industriilor. Dar despre carteluri ne vom ocupa într'un alt articol. Față de astfel de

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Iuță pentru binele poporului

Legea cooperației.

Partidul liberal și-a pus în gând să facă o nouă lege a cooperației, ca în acest mod să vâre și aci amestecul politicei liberale. Cu alte cuvinte, să dea ocazie partizanilor de a face afaceri pe spinarea biefului cetățean neștiutor. E felul lor de a exploata nepriceperea țaranului nostru.

În toată Țara românească sunt multe mii de cooperative de consum, de producție, bănci populare, cari au fost date pe mâna unor șnapani — agenți electorali — pe timpul guvernărilor liberale de pomină, drept recompensă pentru serviciile aduse. Toate acestea au fost înghițite, lăsând jalea în inimă și sărăcia în buzunarul țaranului nostru.

De data aceasta d. Ion Mihalache președintele partidului nostru a spus cu hotărâre: *Nu se mai poate! Partidul N. Ț. nu mai dă voie să vă bateți joc de țaranul cooperativ. Cooperația trebuie să fie autonomă. Adică, cei ce formează cooperativele, cu banul lor muncit, să le și conducă.* Politica liberală desiructivă nu trebuie să se amestece și aci.

Văzând liberalii că nu se poate glumi cu un partid așa de puternic ca partidul național-țărănesc, au încercat să ne atragă într'o cușă, spunând că vor asculta și de sfaturile fruntașilor noștri.

S'a dovedit în cele din urmă că aceasta a fost numai o minciună. *Năraul din fire nu are leuire* și noi știm cu toții ce năravuri urâte au liberalii, dar, au dat de ac pentru cojocul lor. Partidul național-țărănesc nu-i va lăsa să facă o lege păgubitoare.

Partidul Național-Țărănesc este partidul Țării.

Sunt oameni și partidele lor, cari spun că iubesc poporul și țara, dar numai din buze. În realitate ei doresc să ajungă pe orice cale a se înfrupta din averea Statului.

Aceștia nu au nimic de pierdut, ci, totul de câștigat. Deaceia ei promit poporului toate bunățile din lume, dar de făcut, nu fac decât pentru ei când ajung la cârmă.

În mintea acestora, țaranul este socotit ca o vită bună numai cât poate să muncească. Aceștia nu fac altceva decât jefuesc țara.

Un partid, atunci se numește că este al țării când iubește poporul, când îl face dreptate, când nu-l încarcă cu dări peste măsură de grele, când îi dă învățătură potrivită și eflină, când îl apără de samsarii târgurilor și orașelor cari vor să-i ia și sufletul și banul muncit: când se îngrijește ca Țara să fie gata a se apăra în caz de război. Și încă multe altele.

Partidul Național-Țărănesc luptă pentru binele poporului de zeci de ani. A fost la cârma statului numai trei ani de zile. Dar în acest timp așa de scurt, toate îmbunătățirile amintite mai sus le-a făcut. *Mai întâi a dat libertate poporului*. Celelalte partide v'au socotit robi și v'au făcut să votați de frică, S'a purtat omește cu poporul. A scăzut dările și a înzestrat armata.

Industria cari spoliază publicul consumator în mod nerușinat singurul remediu este trecerea lor în mâinile colectivității.

Ideologia Statului țărănesc este ideologia satului românesc. Economia țărănească nu este o economie capitalistă. Acolo unde omul își muncește pământul său cu instrumentele sale de muncă nu poate fi vorba de economie capitalistă. Economia țărănească este expresia economică a unei familii perpetuu legată de glie.

Omul, munca și pământul sunt 3 factori de nedespărțit. De aceea întotdeauna țaranul a fost refractar capitalismului, întotdeauna țaranul a voit să trăiască în cooperație și prin cooperație, care este un factor de evoluție socială.

Skoda.

Este fabrica de arme din țara vecinilor noștri aliați, Cehoslovacii, unde guvernul N. Ț. a comandat arme pentru înzestrarea armatei. Era o criză mare în vremea aceea și umblau știri de război. Ne amenința comunismul revoluționar din Rusia care vrea să ferească popoarele cu de-asila. Dar ce fericire?! Să nu ai tu bucata ta de pământ, copiii tăi să poarte număr în loc de nume... să muntești ca o vită pentru ca să trăiască alții bine. Cred că nu v'ar fi convenit la nici-care.

Dușmanii partidului nostru și ai poporului au alarmat lumea că Național-Țărăniștii au sărăcit țara cu contractul Skoda. Ei ar fi vrut ca armata să rămână fără tunuri, iar banii să stea grămadă în cassa țării ca să aibă ce lua ei când vin la putere. Ar fi vrut ca tu țaran bun și muncitor să mergi la război fără arme și desculț ca în 1916. Ar fi vrut să mori ca un câine fără arme de apărare.

N'a voit-o partidul Național-Țărănesc. Dacă vrei să trăiești în pace, trebuie să fii pregătit de război.

S'a mai spus că prețurile au fost prea mari. O fi fost! Când îți trebuie un lucru trebuie să îl iei cu cât îl capeți. Chestiunea prețului este neserioasă când e vorba să îți aperi țara. Dealtfel prețurile se schimbă după împrejurări.

Neseriositatea luptei dusă contra partidului nostru pe chestia Skodei, o dovedește faptul că și partidul dlui Tătărescu a încheiat de curând un contract cu Skoda, pentru furnizare de arme. Se poate întâmpla ca peste un an sau doi să mai scadă prețurile. Ce-ai fi dacă am alarma și noi țara că partidul liberal a jefuit averea Statului?!

Noi credem că liberalilor le este necaz că n'au încheiat tot ei și primul contract. Fiindcă observați și du. că le place de uzinele Skoda. Altfel n'ar mai fi făcut legătură cu ele.

„Skoda“ a fost un atentat moral. Dar cineștea celor atacați a rămas întregă, iar poporul a înțeles că partidul Național-Țărănesc condus de cel mai democrat și sincer iubitor al țărănimii, dl. Ion Mihalache, este partidul țării. Celelalte partide urmăresc interesele lor personale.

Un an dela fuziunea cu partidul țărănesc al dlui dr. Lupu

Duminică 10 crt. s'a sărbătorit de către Partidul Național-Țărănesc împlinirea unui an dela fuziunea cu partidul țărănesc condus de d. dr. Lupu.

Cu acest prilej d. M. Cosma vicepreședintele organizației județene din Arad a trimis următoare telegramă dlui președinte Ion Mihalache:

„În numele organizației național-țărănești județului Arad, cu ocaziunea aniversării de un an a reîntregirii forțelor adevărat democratice, naționale și țărănești prin fuziunea cu partidul dlui dr. Lupu, îmi exprim neclintita încredere și sincerul devotament față de conducerea partidului și de distinsul său președinte d. Ion Mihalache, rugând să binevoiți a începe campania de răsturnare a actualului regim nefast care duce la exasperare pe toți cetățenii cinstiți ai acestei țări.“

Citiți și răspândiți

„ROMÂNUL“

Tiparul CONCORDIA Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad, Strada V. Goldis Nr. 10